

Ekonomikas ministrijai

pasts@em.gov.lv

2021.gada 11.janvārī 21/02

Atzinums likumprojektam *Transporta enerģijas likums (VSS-1102)*

Biedrība "Latvijas biodegvielu un bioenerģijas asociācija" (turpmāk – "Asociācija") kopumā atzinīgi vērtē Ekonomikas ministrijas sagatavoto likumprojektu "Transporta enerģijas likums" (turpmāk – "likumprojekts"), savas kompetences ietvaros sniedz komentārus un precizējumus likumprojektam, lai veicinātu atjaunojamās enerģijas izmantošanu transportā, kā arī nodrošinātu alternatīvās degvielas ražošanas attīstību Latvijā.

Asociācijai ir šādi iebildumi par likumprojektu:

1. Likumprojekta 8. panta trešajā daļā paredzēts, ka līdzdalības mehānisma ietvaros degvielas piegādātājs līdz 2023. gada 31. decembrim ik gadu nodrošina biodegvielas obligāto piejaukumu benzīnam un dīzeļdegvielai. Mūsuprāt šajā pantā būtu jāpagarina termiņš līdz 2030.gada 1.janvārim, jo kamēr nav pietiekamā apjomā ieviesta otrās paaudzes biodegviela (2024-2030.gados) nevarēs sasniegt likumprojekta mērķi, pietiekami lielu AER apjomu transportā.

2. Likumprojektā nav noteikts Nacionālajā enerģētikas un klimata plānā (NEKP) definētais kopējais 7% AER apjoma mērķis transportā, mūsuprāt būtu likumprojektā jānorāda šis mērķis, lai veicinātu biodegvielu izmantošanu Latvijā. Iespējams, ka likumprojektā var noteikt deleģējumu MK apstiprināt konkrētu plānu un kārtību, kā nonākt pie 7% AER mērķa transportā, kā arī plānu kā valsts sasniedz 9.panta 1.daļā noteikto siltumnīcefekta gāzu emisiju uz enerģijas vienību samazinājumu vismaz par sešiem procentiem attiecībā pret degvielas pamatstandartu.

3. Likumprojekta 8. panta septītās daļas 2. apakšpunkts paredz "*lai aprēķinātu skaitītāju, kas ir galapatēriņā transportā realizētais konkrētās atjaunojamās transporta enerģijas apjoms enerģētiskās vērtībās, ņem vērā visiem transporta veidiem realizēto minētās atjaunojamās transporta enerģijas apjomu, tai skaitā galapatēriņam autotransportā un dzelzceļa transportā realizētās atjaunojamās elektroenerģijas apjomu, pārstrādāto oglekļa degvielu apjomu un no atjaunojamiem energoresursiem ražotas nebioloģiskas izcelsmes šķidrās vai gāzveida degvielas, un ievērojot, ka to biodegvielu un biogāzes, kas ražota no 1. pielikuma 2. punktā minētajām izejvielām, īpatsvaru ir jāierobežo līdz 3,4 procentiem no galapatēriņam transportā realizētā transporta enerģijas apjoma.*"

Savukārt Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā 2018/2001 attiecīgais rādītājs ir noteikts 1,7% apmērā. Lūdzam precizēt šo pantu atbilstoši direktīvas prasībām, ņemot vērā attiecīgo izejvielu pieejamību Latvijā, kā arī to, ka atkāpes gadījumā no šī punkta būs nepieciešams saskaņojums ar Eiropas Komisiju, kas paildzinās likumprojekta pieņemšanas procesu.

4. Likumprojekta 8.panta astotā daļa nosaka, ka “Ja degvielas piegādātājs galapatēriņam transportā realizē modernās biodegvielas vai biogāzi, kas iegūta no šā likuma 1. pielikumā uzskaitītajām izejvielām un kuras izcelsmi degvielas piegādātājs var attiecīgi pamatot, tad no minēto moderno biodegvielu un biogāzes iegūto enerģijas daudzumu uzskata par divkārtu.”

Ņemot vērā direktīvā noteikto, lūdzu šajā pantā svītrot vārdu “moderno”, jo likumprojekta 1.pielikuma 1.punktā ir uzskaitītas modernās biodegvielas, bet 2.punkts nosaka lietotas cepamās eļļas un dzīvnieku tauku izmantošanu biodegvielas ražošanā, kuru devumu līdzdalības mehānisma ietvaros var uzskatīt par divas reizes lielāku par 1.paaudzes biodegvielu.

5. Lai sasniegtu noteiktos AER mērķus transportā 7% apmērā, būtu jākāpina biodegvielas izmantošanas kopējie apjomi, piemēram, šobrīd Latvijā obligātais piejaukums transportā izmantojamai dīzeļdegvielai ir noteikts tikai vasaras periodā, kas ilgst attiecīgi tikai pusgadu un ar ko var sasniegt biodegvielas piejaukumu dīzeļdegvielai tikai aptuveni 3,5% pēc tilpuma, attiecinot to un pilnu gadu. Lai sasniegtu noteiktos mērķus (7%), būtu jāparedz nodrošināt obligāto biodegvielas piejaukumu transportā izmantojamai degvielai arī ziemas periodā, līdzīgi kā tas noteikts Lietuvā ar līdzīgiem ziemas klimatiskajiem apstākļiem.

Asociācijas uzskata, ka ņemot vērā izteiktos iebildumus, attiecīgi pilnveidojot likumprojektu, tiks nodrošināta efektīvāka biodegvielas aprites sistēma, veicināta vietējo ražotāju konkurētspēja un sasniegti mērķi, ko nosaka Eiropas savienības likumdošanas akti. Vienlaikus, lai nodrošinātu Eiropas Savienībā un Latvijā noteikto mērķu sasniegšanu AER izmantošanai transportā, būtu jāveicina un jāatbalsta pētniecība, jāsniedz inovāciju un investīciju atbalsts moderno biodegvielu ražošanai no vietējiem resursiem. Tas attiektos gan uz jaunu ražotņu radīšanu, gan pielāgojot un pārbūvējot esošās ražotnes.

Esam gatavi piedalīties arī turpmākajā likumprojekta apspriešanas gaitā, sniedzot atbalstu Ekonomikas ministrijai likumprojekta tālākajā virzībā,

Ar cieņu,

Indulis Stikāns

Latvijas Biodegvielu un bioenerģijas asociācijas valdes loceklis

---

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKU PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU